

ASSIGNATURA: Antropologia Teològica

CODI: GTF02

CURS: B

NÚM. CRÈDITS ECTS: 6

PROFESSOR: Joan Ordi Fernández

DESCRIPCIÓ GENÈRICA DE L'ASSIGNATURA

Recordem: l'experiència cristiana de Déu es viu en la triple dimensió de la fe, l'amor i l'esperança. Tant el fonament com el contingut d'aquesta experiència es troben en la revelació trinitària de Déu en Jesucrist. Per això la condició humana de Jesús en tant que Fill de Déu també revela de quina manera Déu contempla l'ésser humà. Aquest és el tema propi de l'antropologia teològica.

l descrivim: per tant, l'assignatura presentarà la concepció de l'ésser humà present en la revelació de Déu Pare, Déu Fill i Déu Esperit, com a contingut essencial i alhora justificació de la fe, l'amor i l'esperança característics dels cristians. I també relacionarà aquesta concepció revelada de l'home amb l'antropologia filosòfica (autoconcepció de l'home) i la imatge de l'home resultant de les ciències. El perill més greu que sempre amenaça l'ésser humà consisteix a equivocar-se en la intel·ligència de si mateix. La revelació no només subvé a aquesta temptació (Gn 2-3), sinó que la supera infinitament a la llum de la veritat, del sentit i de la plenitud que Déu ofereix en Jesucrist a la humanitat. Per això el tractat d'antropologia forma part del nucli mateix de la teologia.

OBJECTIUS

Elaborar una correcta distinció entre antropologia cultural, antropologia científica, antropologia filosòfica i antropologia teològica.

Presentar els continguts essencials de la concepció de l'home de què donen testimoni els textos bíblics (antropologia bíblica).

Desenvolupar els temes teològics més directament relacionats amb l'antropologia: fonament cristològic i cristocèntric de l'antropologia, constitució de l'ésser humà, pecat i gràcia, salvació i redempció, temporalitat i plenitud escatològica, individualitat i socialitat, creació i consumació, etc.

PROGRAMA-TEMARI

1. Delimitació de les diferents disciplines que s'ocupen d'antropologia: estudi de les cultures, origen biològic de l'ésser humà, reflexió filosòfica i revelació cristiana del misteri de l'home. Anàlisi de textos escollits per referenciar cada disciplina.
2. Presentació de les dades fonamentals de l'antropologia bíblica de l'Antic Testament. Anàlisi de textos bíblics rellevants.
3. Presentació de les dades fonamentals de l'antropologia bíblica del Nou Testament. Anàlisi dels textos bíblics més rellevants.
4. La revelació de l'home que es produeix en el misteri de l'encarnació del Fill de Déu, en el misteri pasqual de la resurrecció i en el futur del Crist ressuscitat.
5. Evolució de l'Antropologia Teològica en la Tradició eclesial. L'enfocament del Concili Vaticà II. Anàlisi de textos significatius.

6. Sentit de la revelació cristiana de l'ésser humà com a creació de Déu. Reflexions sobre la compatibilitat amb l'explicació científica de l'origen de la vida humana.
7. El problema del pecat, la realitat de la gràcia i l'abast de la redempció i de la salvació aconseguides per Jesucrist.
8. La plenificació de l'ésser humà: dimensió escatològica de l'antropologia cristiana. Reflexió inicial sobre els elements essencials de l'escatologia cristiana.
9. Conseqüències de l'Antropologia Teològica per a la pràctica diària de la vida humana, per a l'anunci del Regne de Déu i per a la vivència de la fe, de l'amor i de l'esperança en la comunitat Església.

ACTIVITATS D'ENSENYAMENT-APRENTATGE: METODOLOGIA

Exposició dels temes a l'aula per part del professor. Presentació de lectures i reflexions personals per part de l'alumnat. Diàleg respectuós entre tots: intercanvi d'idees, aclariment de dubtes, comparació de plantejaments, aplicació a la vida quotidiana.

Individualment cada alumne/a haurà de desenvolupar a casa un treball de lectura, síntesi i comentari d'un capítol d'un llibre seleccionat entre la bibliografia de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA I DE CONSULTA

- BALTHASAR, Hans Urs von, *Teodramática*, vol. II, Madrid: Encuentro 1991.
- BENTUÉ, Antoni, *En què creuen els qui creuen?*, Barcelona: Claret 2003.
- BENZO MESTRE, Miguel, *Hombre profano, hombre sagrado: tratado de antropología teológica*, Madrid: Cristiandad 1978.
- BERZOSA MARTÍNEZ, Raúl, *Como era en el principio: temas clave de antropología teológica*, Madrid: San Pablo 1996.
- BIFFI, Giacomo, *Canto nuziale: esercitazione di teologia anagogica* (Già e non ancora 357), Milano: Jaca book ¹2000.
- BONETTI, Renzo, ed., *Mistero Pasquale e Mistero nuziale*, Roma: Città Nuova 2003.
- CASANOVAS I MARTÍ, Francesc, *La Pasqua cristiana*, Barcelona: SPD 2010.
- COLZANI, Gianni, *Antropología teológica*, Salamanca: Secretariado Trinitario 2001.
- CONGRÉS INTERNACIONAL DE DONES CRISTIANES – COL·LECTIU DE DONES EN L'ESGLÈSIA, *Vers una antropologia cristiana integradora* (Els Daus 185), Barcelona: Claret 1998.
- FEINER, Johannes – LÖHRER, Magnus, *Mysterium salutis: manual de teología como historia de la salvación*, vol. II/II, Madrid: Cristiandad ²1977.
- FLICK, Maurizio – ALSZEGHY, Zoltán, *Antropología teológica*, translated by Alfonso Ortiz, Salamanca: Sígueme 1977.
- GELABERT BALLESTER, Martín, *Jesucristo, revelación del misterio del hombre: ensayo de antropología teológica* (Horizonte dos mil), Salamanca: San Esteban-Edibesa 1997.
- GONZÁLEZ FAUS, José Ignacio, *Proyecto de hermano: visión creyente del hombre*, Santander: Sal Terrae 1987.
- JOAN PAU II, *La Dignitat de la dona: carta apostòlica Mulieris dignitatem sobre la dignitat i la vocació de la dona, amb motiu de l'any marià*, Barcelona: Claret 1988.
- JUAN PABLO II, *Hombre y mujer lo creó el amor humano en el plano divino*, Madrid: Cristiandad 2000.

- , *Varón y mujer: teología del cuerpo*, Madrid: Palabra 2003.
- LADARIA, Luis F, *Introducción a la antropología teológica*, Estella (Navarra): Verbo Divino 1993.
- , *Teología del pecado original y de la gracia: antropología teológica especial*, Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos 1993.
- MARTÍNEZ SIERRA, Alejandro, *Antropología teológica fundamental*, Madrid: Biblioteca de Autores Cristianos 2002.
- RAURELL, Frederic, *Mots sobre l'home (aspectes d'antropologia bíblica)*, Barcelona: Facultat de Teologia de Barcelona-Publicacions de l'Abadia de Montserrat 1984.
- ROCCHETTA, Carlo, *Hacia una teología de la corporeidad* (Biblioteca de teología 29), Madrid: San Pablo 1993.
- RUIZ DE LA PEÑA, Juan Luis, *Imagen de Dios: antropología teológica fundamental* (Presencia Teológica 49), Santander: Editorial Sal Terrae 1988.
- , *Las nuevas antropologías: un reto a la teología* (Colección Punto límite 17), Santander: Sal Terrae 1983.
- SCOLA, Angelo, *Identidad y diferencia. La relación hombre-mujer* (Libros de bolsillo 52), Madrid: Ediciones Encuentro 1989.
- , *Antropología teológica: la persona humana*, Valencia, España: EDICEP 2003.
- TETTAMANZI, Dionigi, *El hombre imagen de Dios*, Salamanca: Secretariado Trinitario 1978.
- TORRES QUEIRUGA, Andrés, *Recuperar la Creación: por una religión humanizadora* (Presencia Teológica 86), Santander: Sal Terrae 1997.

AVALUACIÓ

L'assistència a classe és obligatòria i té un pes del 20% de la nota.

La realització d'un examen final acredita l'assimilació dels continguts de l'assignatura i té un pes del 40% de la nota final.

El lliurament, en el moment de l'examen, del treball personal comentat té un pes del 40% restant de la nota.